

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ ОПОРУ 1941-1945рр

РЕАБІЛІТУВАТИ ЧИ ВИЗНАТИ?

Павлиш Костянтин Олександрович

Індустріальний технікум Криворізького технічного університету

Ця резонансна подія в громадсько-політичному житті України сколихнула громадськість і викликала бурю емоцій у простих громадян з такою же силою, як і Помаранчева революція у 2004 року. Одні сприйняли її з захопленням, інші із вкрай негативним непорозумінням.

Мабуть з часів гетьманського розбрату і поділу України на лівобережну та правобережну та поразки національно-демократичної революції 1917 року, ніщо так не розділило Україну на Західну і Східну як указ Президента України “ Про присвоєння звання героя України Степану Бандері ”. Дуже прикро, з державної точки зору, що цей крок зробив наш, хоча і колишній, український Президент. Кожна молода людина розуміє, що не примиряться до скону вояки УПА та партизана і червоноармійці. І в цьому не має їх особистої провини, бо коли спілкуються окремо впертий упівець та червоний партизан, вони згадують як боролися з спільним ворогом та нищили фашистів та їй поплічників. Але, коли справа стосується ідеології, методів боротьби за вільну неньку Україну, тут виникають явні розбіжності. Не може прихильно ставитись до колишнього солдата НКВС галичанин чию сімю заслали до Сибіру на вірну смерть. Чи пробачить черкащанин воякам УПА смерть своєї тітки, яку нагло вбіли лише за те, що приїхала лікувати сільських дітлахів? Звичайно що ні. І це можна по-людськи зрозуміти. Адже від тоді минуло близько 70-ти років. Це життя лише одного покоління. І треба мінімум три таких терміни, щоб той гіркий гострий біль притупився. Бо зараз як видно із газет, журналів, телебачення, це питання дуже болюче. Адже провину упівців черкащанин переніс на усіх галичан, а провину НКВД галичанин ототожнив із усіма вихідцями зі східної України. А що вже говорити про особистості, про лідерів, провідників тієї чи іншої сторони: Романа Шухевича, Степана Бандеру, Йосипа Сталіна, Лаврентія Берію та інших. Одні їх ненавидять – інші шанують. Відомий в Україні та США громадський діяч та член ОУН-УПА з 1935р Євген Павлович Стахів оцінив цей крок нашого Президента як необачний, такий що “ роз’єднує Україну ”. Побувавши на Україні Східній у 1498-442рр під оонівським гаслом “Україна для українців” він кардинально змінив свій світогляд, про що написав у книзі “Останній молодогвардієць”. Є там и погляди на діяльність Степана Бандери. Цікаво, що у зв’язку з присвоєнням такого високого звання думка не змінилась: “Бандера не є героєм, бо всю війну він просидів у німецькій тюрмі Закценгаусен і нічого не знав про події на фронті і в середовищі ОУН-УПА. Керували підпіллям інші люди. Прихильники Бандери самі собі протиричать”.

Причини, а головне наслідки цього кроку Президента України спробуємо розглянути з точки зору молодшої неупередженої ідеологією людини. Отже, з огляду на сучасну ситуацію Україні політика героїзації ОУН-УПА була не обдуманною і передчасною. Рада Ветеранів України

посилається на Резолюцію Європарламенту від 25 листопада 2010 року (п20) яка засуджує Ющенка і рекомендує їх переглянути. Вони розглядають цей указ як відмова від закріплених статусом ООН рішень міжнародного Нюрберського трибуналу, на підставі яких існують сучасно світова система та сучасні кордони України.

Вони також вважають що в цьому плані указ Ющенка загрожує територіальній цілісності України, бо продовжується посягання режимів деяких держав на окремі регіони України. (газета Комунист №22 (1268), среда, 17 марта 2010). Але як кажуть наші сусіди Поляки: “Що занадто – то не здорово”. Але в цій категоричній заяві до нового Президента Віктора Януковича вжити всіх необхідних заходів щоб анулювати ганебні укази Ющенка є одна, на наш погляд, небезпечна річ – забовязати Міністерство освіти і науки дати вказівку навчальним закладам розпочати розробку програми і підручників для шкіл і вузів у відповідності з історичною правдою і положенням закону України “Про увіковічення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945років”, та ще гірше ввести відповідальність за порушення чималого законодавства в цій сфері. То виходить, що надалі комуністи знову хочуть жити за вказівкою, за розпорядженням згори. Викинути з підручників правду про масові розстріли не згодних з комуністичним режимом, масові репресії перед військовими самою війною? Оце правда? Нічого не відкидає масовий героїзм радянських солдат, що звільнили світ від “Коричневої чуми”, але і стверджувати що тільки вони знищили фашизм на планеті не вірно. Якщо ми повертаємось до “історичної правди” до якої закликають комуністи, то нічого не дізнаються наші діти ні про Ель – Аламейн, ні про Перл Харбор, ні про лейнліз, ні про тих, других з яких формували штрафбати які наводили жах на фашистів.

Не треба робити поспішних рішень, не треба переробляти історію під ту політичну силу, яка на цей час при владі. Ми це вже проходили. Треба надавати молоді якомога повнішу інформацію про Велику Вітчизняну війну час все розставить на свої місця.

Об’єктом дослідження даної роботи є радянських партизанських рух та збройна боротьба УПА.

Предметом дослідження є публікації різних років у ЗМІ, науковій літературі та мемуарах учасників Великої Вітчизняної війни та членів ОУН.

Завданням даної роботи є:

1. Продовжити науково дослідницьку роботу яка ведеться в технікумі вже багато років.
2. Спробувати дати упереджену оцінку без політичної та ідеологічної кон’юктури Українському національному рухові опору 1941-1944 рр.
3. Пропагувати вищі духовні цінності які є у кожного народу і вони можуть стати об’єднуючим початком для всього народу України.

При написанні роботи були використані такі **методи дослідження**:

- Аналіз наукової літератури та публікації в періодичних виданнях пов'язаних з даною темою
- Анкетування учасників та свідків подій другої світової війни
- Інтерв'ю з ветеранами війни

Структурно робота поділяється на:

Вступ, основну частину та висновки.

Робота також містить список джерел і додатки У вступі розкрито тему і мету роботи, об'єкт і принципи дослідження, завдання, методи дослідження.

Аналізуються наукова література: “ Українська соборність ”, “ Україна між світовими війнами ” О.П. Реєнт та Коляда І.А, “ Останній молодогвардієць ” Євген Стхів, Володимир Косик “ Український національний рух опору ” , “ Українська головна визвольна рада ” Є. Штендер.

В основній частині міститься два розділи :

- I. Український націоналістичний Рух опору 1941-1944 рр.
- II. Оцінки діяльності національного руху опору.

В них розкривається точка зору радянських і сучасних українських істориків на два крила руху опору, висвітлюється дана ними оцінка цього явища.

У **висновках** підводяться підсумки дослідження дається оцінка стану проблеми окреслюються напрямки подальшого дослідження.

В **додатках** містяться фотографії документи, а також слайди що доповнюють провідні думки цієї проблеми.

Актуальність роботи полягає в патріотичному спрямуванні метою якого є соборність Українських земель

Практичне використання роботи можливе на заняттях з історії України три вивченні теми “ Наш край у роки війни ” та при проведенні круглих столів де буде обговорюватися тема пов'язана з рухом опору.

Ще два-три роки тому його ім'я згадували з ненавистю і зневагою. А нині Степана Бандеру удостоїли звання Героя України. В західних регіонах України популяризують його діяльність, поспішають засвідчити духовну спорідненість, ідейну спадщину з натхненником “лісових братів”. Не рідко від колишніх військовослужбовців, тих, хто в кінці війни і в перші роки після її закінчення служив в Прикарпатті та Галичині доводилося чути про те, що біографія Степана Бандери густо замішана на крові. Але не тільки від них, а і від багатьох мешканців міст і сіл Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської та волинської областей. Доводилось бачити і обеліски на яких вибиті численні прізвища людей що загинули від рук націоналістів. В цих жалобних списках не тільки чоловіки, а й жінки, люди старшого покоління і навіть малолітні діти. Роздуми над всім цим приводять до висновку що ця тема є **актуальною** на сьогодні. З іншого боку не однозначним є погляд на Партизанський Рух в Україні. Деякі дослідники історії України

(особливо західні)показують їх не тільки як борців з поневолювачами, а й грабіжниками та поневолювачами західноукраїнських земель. Ще одне питання яке цікавить сучасну молодь це питання колабораціонізму. Сучасні історики пов'язують колабораціонізм, як правило, з подіями другої світової війни, а колишні радянські, а також сучасні вітчизняні – ще й з подіями Великої Вітчизняної. Нестандартно підійшов до висвітлення цієї проблеми С.Кульчицький, стверджуючи, що колабораціонізму не було, а співробітництво на особистому рівні не може кваліфікуватися як зрадянство.

Взагалі, поки єдиних поглядів на цю проблему в науці на сьогодні немає.